

Cēsu novada pašvaldības Aprites ekonomikas integrētais rīcības plāns

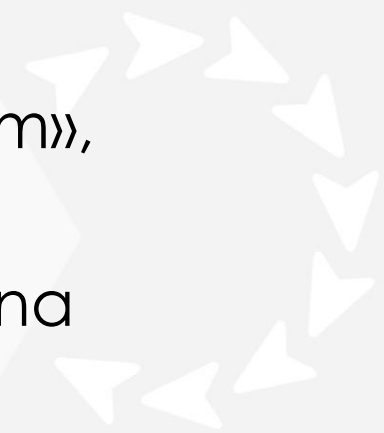
Kristīne Āboliņa
Cēsu novada pašvaldības
aprites ekonomikas eksperte

Eiropas Savienības LIFE programmas integrētais projekts "Atkritumi kā resursi Latvijā –
Reģionālās ilgtspējas un aprites veicināšana, ieviešot atkritumu kā resursu izmantošanas koncepciju"

Integrētais rīcības plāna process (2025. – pašlaik)

1. LIFE projekts «No atkritumiem uz resursiem»,
Cēsu novads – vienīgā pašvaldība
2. Nākamais projektā – pieredzes izplatīšana
3. Ieteikumi valsts normatīvajiem aktiem

Plāna apstiprināšanas priekšrocības:

1. No rītdienas sāk uzlabot novada ekonomisko potenciālu;
2. Materializē Bioreģiona iespējas;
3. Veido motivējošu vidi un iespējas;
4. Atvieglo pašvaldības speciālistu darbu.

Plāna tvērums – pašvaldību autonomās funkcijas

1. Pakalpojumu organizēšana
2. Teritorijas uzturēšana
3. Ceļu pārvaldība
4. ...
- ...
21. Atskurbināšana
22. Klimata pārmaiņas

Resursi - Plāna saturiskais pamats

- Novada pamatvērtība – iedzīvotājs
 - Ekonomiskais kapitāls – teritorija, meži, ūdeņi
 - Izcila dzīves vide – balstās uz dabas kapitālu
 - Sociālais kapitāls
-
- Zaļmaldināšanai - nē

INTEGRĒTAIS PLĀNS:

1. Nevairo birokrātiju

2. Dažādās rīcības integrējamas:

1. Novada teritorijas plānojumā
2. Attīstības programmā
3. Zaļās infrastruktūras attīstības plānā
4. Nolikumi, noteikumi

....

n. Principi un kritēriji projektiem un iepirkumiem

laikā, kad dokumenti atvērti izmaiņām

Resursu vērtības saglabāšana

- R0 Atteikties no izmantošanas
- R1 Pārdomāt izmantošanas iespējas
- R2 Samazināt izmantošanu

- R3 Izmantot atkārtoti
- R4 Remontēt
- R5 Atjaunot

- R6 Nodot atkārtotai ražošanai
- R7 Pārveidot un pārplānot
- R8 Nodot pārstrādei
- R9 Sadedzināt enerģijas ieguvei

Plāna tapšanā tika ievēroti šādi pamatuzstādījumi:

- Prioritāte – problēmu cēloņu risināšana.
- plāns ir novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas konkretizācija aprites ekonomikas jomā
- Bioreģiona uzstādījumi ir galvenais vadmotīvs
- Plāna rīcības attiecināmas uz visām pašvaldības struktūrvienībām
- Prioritāte ir vieglāk īstenojamām rīcībām ar lielāku ietekmi uz aprites ekonomikas mērķu sasniegšanu.

Cēsu novada pašvaldības darbā integrēt aprites ekonomikai atbilstošas rīcības, kā arī novadā veidot vidi, kas motivē iedzīvotājus un uzņēmējus rīkoties atbilstoši aprites ekonomikai.

Uzdevumi:

- Stiprināt novada noturību un pašnodrošinātību mainīgajos globālās un reģionālās drošības apstākļos, saglabājot pašvaldības ekonomisko kapitālu.
- Pašvaldības pakalpojumu sniegšanā un uzņēmējdarbības veicināšanā atbalstīt vietējo ekonomiku, kas vispusīgi izmanto iedzīvotāju zināšanas un prasmes un vietējos resursus, ilgstoši saglabājot to vērtību.
- Mērķtiecīgi uzturēt novada iedzīvotājiem izcilas dzīves vides nodrošināšanai nepieciešamo resursu kvalitāti.
- Klimata pārmaiņu mazināšanā un pielāgošanās pasākumos izmantot dabā balstītos risinājumus un ekosistēmu pakalpojumus, lai samazinātu infrastruktūras uzturēšanas izdevumus.

Viens no efektīvākajiem rīkiem: Teritorijas plānojums, tai skaitā teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi

TIAN 3.2.3 nodaļas 46. punkts:

Kam prioritāte:
Lietus ūdens

ievade lietus kanalizācijā

dabā balstīti risinājumi uz vietas, pārpalikums lietus kanalizācijā

Detalizēts un izsmeļošs rīcību apraksts - <https://www.lietovelreiz.lv/lv/aprites-ekonomika>

NOTĪRĪT FILTRU

FILTRĒT

IETEKMĒTAIS RESURSS ▼

RESURSU VĒRTĪBAS SAGLABĀŠANAS HIERARHIJA ▼

PAŠVALDĪBU AUTONOMĀ FUNKCIJA ▲

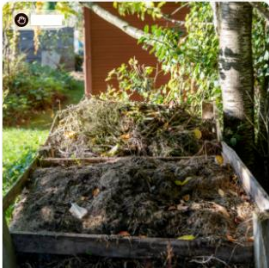
- PAF11 - bērnu intereses ✓
- PAF12 - saimnieciskā darbība ✓
- PAF13 - komercdarbība ✓
- PAF14 - sabiedriskā kārtība ✓
- PAF15 - zemes izmantošana/teritorijas plānojums ✓
- PAF16 - būvniecības procesi ✓
- PAF17 - civilstāvokļa akti ✓
- PAF18 - civiļā aizsardzība ✓
- PAF19 - sabiedriskais transports ✓

Visas rīcības

VISI
SABIEDRĪBAS LABKLĀTĪBA
OTRREIZĒJIE RESURSI
KAPITĀLS
DARBASPĒKS
ZEMES / DABAS RESURSI
ENERĢIJA

Izveidot pilsētā dārza atkritumu kompostēšanas un šķeidošanas laukumu ar resursu aprites iespējām 📍 R3 - izmanto atkārtoti

Pagastos nelielām apkaimēm vai daudzdzīvokļu ēkām veidot vietējās centralizētās kompostēšanas iespējas 📍 R3 - izmanto atkārtoti

Centralizētajā siltumapgādē reti apdzīvotās teritorijās individuālajā apkūrē kā izejvielu izmantot vietējo koksni – no mežsaimniecības un kokapstrādes blakusproduktiem ražotas briķetes un granulas, šķeldu un malku 📍 R2 - samazini

Rīcības bioloģiskajiem atkritumiem:

- Stratēģija novada resursu izmantošanai un vērtības uzturēšanai
- Ģimenes dārziņu saglabāšana.
- Vietējie laukumi lielākās apdzīvotās vietās dārzu un parku atkritumiem
- Nelielais kompostieris apkaimei
- **Dabā balstītie risinājumi – lapu negrābšana, ainaviskās pļavas, zāliena vietā zemie dekoratīvie krūmi u.c. PRET dabiskajiem ierobežotājiem**

mājkompostēšanai

Robustly constructed of stainless steel for durability and hygiene

The JK5100 is an entirely new type of compost machine which features:

- a powerful, integrated shredder/grinder which chops up the waste material into small pieces
- an option for users to dispose of waste using compostable paper bags
- an optional automatic pellet doser, ensuring that the correct amount of pellets are inserted every time
- a unique mixing function which ensures production of a well-balanced compost

Joraform AB

We make composting easy and convenient!

Plāna īstenošana un ietekme uz budžetu

Īstenošana:

1. Integrācija esošajos dokumentos
2. Atkarīga no speciālistiem pārvaldēs, konkrētās situācijas, vajadzīga sadarbība

105 rīcības:

12 stratēģiskās rīcības, kas nosaka virzienu, principu

12 rīcībām nevajag finansējumu, xx vajag

xx rīcību finansējums ir investīcija, kas nodrošina resursu vērtības un pieejamības saglabāšanu

xx rīcību finansējums ir investīcija, kas ilgtermiņā samazina slodzi uz budžetu

xx rīcībām jāatvēr finansējums – projekti utml.

Risināmie jautājumi

- Valsts normatīvie akti:
 - Iespēja integrēt aprites ekonomikas dimensiju Teritorijas plānojuma TIAN
 - Invazīvo augu atliekas – kur?
 - Latvāņu sēklu utilizācija
- Līgums ar ZAAO un rīcības:
 - Vietējā kompostēšana, mājkompostēšana;
 - Izglītošana.
 - Visu pušu intereses.

Paldies, lai Jums veicas ar savu plānu!

wastetoresources.kem.gov.lv

LIFEwastetoresources

waste_resources

wastetoresources

waste to resources

wastetoresources

LIFE integrētais projekts "Atkritumi kā resursi Latvijā – Reģionālās ilgtspējas un aprites veicināšana, ieviešot atkritumu kā resursu izmantošanas koncepciju" (LIFE Waste To Resources IP, LIFE20 IPE/LV/000014) tiek īstenots ar Eiropas Savienības LIFE programmas un Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas finansiālu atbalstu.

Informācija atspoguļo tikai autoru nostāju un nedrīkst uzskatīt par Eiropas Savienības vai Eiropas Klimata, infrastruktūras un vides izpildāģentūras (CINEA) nostāju un viedokli. Ne Eiropas Savienība, ne finansējuma piešķirējs nav atbildīgi par pausto saturu.

Plāns n

- <http://vim>

Robustly constructed of stainless steel for durability and hygiene

The JK5100 is an entirely new type of compost machine which features:

- a powerful, integrated shredder/grinder which chops up the waste material into small pieces
- an option for users to dispose of waste using compostable paper bags
- an optional automatic pellet doser, ensuring that the correct amount of pellets are inserted every time
- a unique mixing function which ensures production of a well-balanced compost

Joraform AB

We make composting easy and convenient!

